Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2026)0068

Viitorul act legislativ privind Spațiul european de cercetare (SEC)

Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2026 referitoare la viitorul act legislativ privind Spațiul european de cercetare (SEC) (2025/2951(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în special articolul 179,

– având în vedere scrisoarea de misiune a Președintei Comisiei din 1 decembrie 2024 adresată comisarei pentru start-up-uri, cercetare și inovare,

– având în vedere programul de lucru al Comisiei pentru 2026 (COM(2025)0870),

– având în vedere propunerea Comisiei din 28 februarie 2025 de recomandare a Consiliului referitoare la agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027 (COM(2025)0062),

– având în vedere tabloul de bord pe 2024 al Spațiului european de cercetare (SEC) al Comisiei,

– având în vedere raportul lui Mario Draghi din septembrie 2024 intitulat „Viitorul competitivității europene”,

– având în vedere raportul lui Enrico Letta din aprilie 2024 intitulat „Much more than a market” (Mult mai mult decât o piață),

– având în vedere raportul din octombrie 2024 al unui grup de experți independenți prezidat de Manuel Heitor, intitulat „Align, act, accelerate – Research, technology and innovation to boost European competitiveness” (Aliniere, acțiune, accelerare – Cercetare, tehnologie și inovare pentru stimularea competitivității europene),

– având în vedere comunicarea Comisiei din 22 octombrie 2024 intitulată „Punerea în aplicare a Spațiului european de cercetare (SEC) – Consolidarea cercetării și inovării în Europa: evoluția ERA și

direcțiile viitoare de acțiune (COM(2024)0490)”,

– având în vedere Recomandarea Consiliului din 24 iunie 2025 referitoare la Agenda de politici privind Spațiul european de cercetare 2025-2027[1],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 30 septembrie 2020 intitulată „Un nou SEC pentru cercetare și inovare” (COM(2020)0628),

– având în vedere Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa[2],

– având în vedere Agenda de politici a Spațiului european de cercetare (SEC) 2022-2024,

– având în vedere Agenda de politici a Spațiului european de cercetare (SEC) 2025-2027,

– având în vedere Declarația de la Bonn privind libertatea cercetării științifice,

– având în vedere rezoluția sa din 14 decembrie 2023 referitoare la tinerii cercetători[3],

– având în vedere rezoluția sa din 17 ianuarie 2024 conținând recomandări adresate Comisiei privind promovarea libertății de cercetare științifică în UE[4],

– având în vedere Recomandarea Comisiei din 11 martie 2005 privind Carta europeană a cercetătorilor și Codul de conduită pentru recrutarea cercetătorilor[5],

– având în vedere întrebările adresate Consiliului și Comisiei referitoare la viitorul act legislativ privind Spațiul european de cercetare (SEC) (O-000007/2026 – B10-0006/2026 și O-000008/2026 – B10-0007/2026),

– având în vedere articolul 142 alineatul (5) și articolul 136 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,

---

1 JO C, C/2025/3593, 30.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3593/oj.
2 JO L 431, 2.12.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2122/oj.
3 JO C, C/2024/4183, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4183/oj.
4 JO C, C/2024/5713, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5713/oj.
5 JO L 75, 22.3.2005, p. 67, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2005/251/oj.

– având în vedere propunerea de rezoluție a Comisiei pentru industrie, cercetare și energie,

A. întrucât articolul 179 din TFUE stabilește obiectivul de a consolida bazele științifice și tehnologice ale Uniunii prin crearea unui spațiu european de cercetare (SEC) în care cercetătorii, cunoștințele științifice și tehnologiile să circule liber, care să determine creșterea competitivității și să sprijine toate activitățile de cercetare;

B. întrucât Actul legislativ privind SEC reprezintă o ocazie unică de a îmbunătăți cercetarea europeană prin încercarea de a găsi soluții la problemele structurale care influențează ecosistemul de cercetare și inovare (C&I) al UE, printre care și insuficientă coordonare și cooperare, fragmentarea sistemului și performanțele neuniforme;

C. întrucât Actul legislativ privind SEC poate contribui la obținerea „celei de a cincea libertăți” prin stabilirea unor standarde comune, prin asigurarea aplicării coerente a normelor și prin contribuții la Foaia de parcurs privind piața unică cu jaloane de atins până în 2028, precum și la crearea de locuri de muncă de bună calitate;

D. întrucât Uniunea nu dispune încă de un SEC integrat care să atragă și să păstreze talentele, din cauza unor bariere precum ierarhizarea necorespunzătoare a investițiilor în C&I – puține state membre îndeplinind obiectivul de a investi 3 % din PIB – și precum coordonarea insuficientă a politicilor de C&I, fragmentarea perpetuă, performanțele inegale și sarcinile administrative mult prea mari ale cercetătorilor și universităților;

E. întrucât Agenda de politici privind SEC este un cadru valoros neobligatoriu care orientează politicile naționale și de la nivelul UE către obiectivele articolului 179 din TFUE, promovând coordonarea și cooperarea voluntară între statele membre și Uniune; întrucât aceste obiective trebuie să fie completate de dispoziții și stimulente care să fie prevăzute de viitorul act legislativ privind SEC și de instrumente precum semestrul european, pentru a oferi o fundație mai solidă în vederea obținerii unui SEC coerent și de înaltă performanță;

F. întrucât libertatea cercetării științifice, care include independența cercetătorilor și autonomia instituțională, excelența, deschiderea și responsabilitatea socială, este o valoare fundamentală a SEC și este esențială pentru democrația, competitivitatea și capacitatea de inovare a Europei, făcând din Europa un refugiu sigur pentru cercetătorii din întreaga lume,

1. susține alinierea priorităților Uniunii și a priorităților naționale în materie de C&I, pentru a asigura complementaritatea, a dezvolta cooperarea dintre universități, organizații de cercetare, regiuni, state membre și industrie, a crea un cadru de guvernanță eficace, a face mai atractive carierele în cercetare și investițiile private și a realiza obiectivul de Uniunii de a investi 3 % din PIB în cercetare și

dezvoltare (C&D);

2. cere să se adopte o dublă abordare care să îmbine cooperarea voluntară în cadrul Agendei de politici privind SEC 2025-2027 cu măsuri legislative, printre care și Actul legislativ privind SEC, și cu inițiative complementare, pentru a dota SEC cu un cadru obligatoriu și executoriu;

3. recomandă ca Actul legislativ privind SEC să fie un regulament, cu scopul de a realiza obiectivele articolului 179 din TFUE, deoarece acest lucru ar asigura aplicabilitatea directă în toate statele membre, stimulând investițiile private în C&D, libera circulație a cercetătorilor, a cunoștințelor științifice și a tehnologiei și ajutând la reducerea fragmentării pieței unice;

4. reafirmă importanța libertății de cercetare științifică și a autonomiei instituționale; cere ca propunerea de act legislativ privind SEC să fie însoțită de o propunere legislativă separată, cu un temei juridic distinct, care să protejeze libertatea fundamentală a cercetării științifice, incluzând standarde minime pentru drepturile cercetătorilor, conduita etică, integritate și independența instituțională, și să fie susținută de mecanisme de monitorizare reale;

5. solicită ca Actul legislativ privind SEC să includă obiectivul Uniunii de a investi cel puțin 3 % din PIB-ul Uniunii în C&D până în 2030, completat de obiective naționale privind cheltuielile totale pentru C&D, contribuind astfel la realizarea obiectivului Uniunii; invită statele membre să își coordoneze mai bine investițiile în C&D prin foi de parcurs și obiective naționale, pentru a asigura complementaritatea finanțării publice cu cea privată; recunoaște că întreprinderile și industriile axate pe cercetare sunt esențiale pentru stimularea investițiilor private, atingerea obiectivului de a investi 3 % din PIB și încurajarea creării de locuri de muncă de bună calitate;

6. cere să se adopte dispoziții care să determine sectorul privat să participe în mai mare măsură la ecosistemul de C&I al UE, printr-o coordonare mai strânsă și prin parteneriate public-privat, pentru a găsi soluții la deficitele persistente de investiții și la fragmentarea pieței și pentru a finaliza uniunea piețelor de capital cu scopul de a accelera valorificarea cunoștințelor, a întări suveranitatea tehnologică și a sprijini ecosistemele regionale de inovare;

7. solicită mai mult sprijin pentru cercetarea publică prin consolidarea finanțării pentru programele europene, cum ar fi Orizont Europa; încurajează statele membre să majoreze resursele financiare destinate universităților și organizațiilor publice de cercetare;

8. invită statele membre să facă reforme pentru a înlătura barierele din calea liberei circulații a cercetătorilor și a cunoștințelor și pentru a îmbunătăți colaborarea transfrontalieră și inovarea, cu scopul de a face din Europa o comunitate mondială de cercetare incluzivă și

atractivă;

9. recomandă ca Actul legislativ privind SEC să facă uz de planificare, de indicatori măsurabili și de instrumente de monitorizare, raportare și evaluare și să urmărească să asigure un echilibru între domeniile cercetării și cercetarea fundamentală și aplicată;

10. cere să se întărească guvernanța SEC și să se raționalizeze instrumentele de politică și de monitorizare existente;

11. invită Comisia și statele membre să îmbunătățească coordonarea inițiativelor de C&I naționale cu cele ale UE, în concordanță cu prioritățile generale ale SEC, creând sinergii între instrumentele și politicile de finanțare naționale și cele ale Uniunii pentru a consolida poziția de lider mondial în știință și tehnologie a Europei;

12. solicită ecosisteme europene de inovare și tehnologie mai puternice și mai incluzive care să promoveze cooperarea dintre universități, instituții de cercetare, start-up-uri, IMM-uri și industrie, pentru a asigura un transfer de cunoștințe eficace și sigur și o mai bună utilizare a rezultatelor de către întreprinderile europene și pentru a promova perfecționarea și recalificarea, precum și învățarea pe tot parcursul vieții; evidențiază că trebuie să se încerce reducerea inegalităților în domeniul C&I dintre statele membre, în special în cazul celor cu performanțe mai scăzute în acest domeniu, pentru a le face să participe în mai mare măsură la programele Uniunii;

13. subliniază că pentru un SEC funcțional este nevoie de libera circulație a cercetătorilor și a cunoștințelor, precum și de colaborare transfrontalieră; cere să se ia măsuri concrete de înlesnire și simplificare a parcursurilor profesionale ale cercetătorilor, mai cu seamă ale cercetătorilor tineri și ale celor aflați la începutul carierei, de îmbunătățire a mobilității, de recunoaștere reciprocă a calificărilor și de facilitare a procedurilor de acordare a vizelor; își afirmă din nou sprijinul pentru Carta europeană a cercetătorilor; observă că munca de la distanță și munca hibridă le oferă cercetătorilor ocazii de a lucra în alte state membre fără a se muta acolo;

14. invită insistent Comisia și statele membre să promoveze egalitatea de gen și egalitatea de șanse în C&I, în special în sectoarele subreprezentate, reducând în același timp diferența de remunerare dintre femei și bărbați;

15. reliefează că trebuie să se asigure circulația deschisă și sigură a cunoștințelor, o infrastructură de cercetare mai bună, valorificarea cunoștințelor și utilizarea etică și demnă de încredere a tehnologiilor emergente, inclusiv a IA, în concordanță cu valorile și drepturile fundamentale ale UE; subliniază cât sunt de importante securitatea, integritatea și difuzarea reală a cercetării finanțate din fonduri publice, inclusiv în biblioteci, asigurându-se totodată protecția drepturilor de proprietate intelectuală;

16. recomandă ca Actul legislativ privind SEC să fie aliniat la inițiativele existente și viitoare, cum ar fi Actul pentru inovare, Pactul pentru cercetare și inovare, programul-cadru și Spațiul european al educației, astfel încât să se facă reforme care se susțin reciproc, să se adopte inovarea, să existe mobilitatea talentelor și finanțare;

17. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Comisiei și Consiliului.